

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2006

Podstawą opracowania programu jest znowelizowana ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Narodowy Program PiRPA oraz Europejski Plan działań wobec alkoholu i inne dokumenty wytyczające kierunki polityki państw Unii Europejskiej wobec uzależnień.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006r. opracowany został po przeprowadzonej ewaluacji działań dokonanych w 2005r. i wcześniej, oraz diagnozie lokalnych problemów i zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jakimi dysponuje gmina.

Wiedza dotycząca zjawisk i problemów w tym temacie pozwala ustalić obszary działań, określić priorytety i strategie oddziaływań, a doświadczenie i wyniki dotychczasowej działalności umożliwiają dobór metod realizacji zadań i ustalenia wskaźników osiągnięcia celów.

„...uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra narodu, stanowi się, co następuje...”

/z ustawy o wychowaniu w trzeźwości/

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006r. obejmuje następujące obszary działań, określa cele i wyznacza zadania dla jego realizatorów.

I. ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI, POMOCY I USŁUG TERAPEUTYCZNYCH DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Zadania:

1. Kontynuowanie i rozszerzenie profesjonalnej działalności w zakresie terapii uzależnień.

2. Świadczenie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków poprzez:
  - systematyczną działalność Punktu Konsultacyjnego i Punktu Pomocy Psychologicznej w zakresie udzielania informacji i porad oraz organizowania pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i psychologicznej,
  - organizowanie maratonów trzeźwości i innych zajęć terapeutycznych zgodnie z potrzebami grupy AA,
  - wspieranie działalności grupy AA "Bursztyn" oraz środowisk wzajemnej pomocy.

3. Udzielanie wszechstronnej pomocy i wsparcia osobom podejmującym leczenie poprzez:
  - wstępne motywowanie do terapii,
  - pomoc w nawiązaniu kontaktu z lekarzem lub terapeutą w celu określenia stopnia uzależnienia i ustalenia form leczenia.- pomoc w uzyskaniu miejsca w stacjonarnym ośrodku leczenia odwykowego,
  - w przypadku osoby znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej udzielenie wsparcia w postaci zapewnienia dowozu do ośrodka lub szpitala.

4. Zapewnienie i kontynuowanie pomocy osobom uzależnionym podejmującym próby zerwania z nałogiem, w zakresie:
  - uświadamianie indywidualnych sygnałów ostrzegawczych świadczących o uzależnieniu,
  - rozpoznawanie sytuacji kryzysowych i praca nad ich przezwyciężaniem,
  - zapobieganie nawrotom choroby alkoholowej,
  - kształtowanie prawidłowych zasad komunikowania się z otoczeniem i zasad współżycia społecznego,
  - kształtowanie prawidłowych relacji w rodzinie.

5. Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

- natychmiastowe i konsekwentne działanie Gminnej Komisji d/s PiRPA wobec zgłaszanych osób potrzebujących leczenia odwykowego,
- wzywianie na rozmowy osób wobec których wpłynęły zgłoszenia, pouczenie o konieczności poddania się leczeniu. Kontynuowanie wypracowanych metod motywacji do dobrowolnego podjęcia leczenia,
- kontrolowanie stopnia przestrzegania ustalonych form leczenia wobec osób objętych opieką terapeuty, psychologa, Poradni Uzależnień.
- w przypadku odmowy leczenia lub przerywania ustalonej formy leczenia, podjęcie postępowania /przygotowanie dokumentacji/ i złożenie wniosku do Sądu Rodzinnego w Kołobrzegu o orzeczenie obowiązku leczenia.

II. UDZIELANIE POMOCY RODZINOM OBCIĄŻONYM PROBLEMEM ALKOHOLOWYM DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE, REHABILITACYJNE I POMOCOWE

Zadania:

1. Świadczenie pomocy prawnej, terapeutycznej, psychologicznej i edukacyjnej rodzinom obciążonym problemem alkoholowymi i dotkniętym zjawiskiem przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnej wobec przemocy, zaniedbań i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych nadużywaniem alkoholu.
3. Organizacji wsparcia dla osób współuzależnionych, poprzez:
  - uaktywnienie działalności grup samopomocowych Al-anonu i DDA,
  - organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych,
  - inicjowanie i wspieranie środowiskowych grup społecznej obrony przed przemocą.
4. Rozszerzenie form edukacji społecznej dotyczącej choroby alkoholowej i jej

skutków, czynników ryzyka oraz zapobiegania zagrożeniom alkoholowym, poprzez:

- zakup, propagowanie i udostępnianie nowości wydawniczych, kaset i czasopism o tematyce uzależnień. Zapewnienie szkołom materiałów potrzebnych do realizacji zagadnień związanych z promowaniem zdrowego stylu życia,
- zaopatrywanie w czasopisma i broszury tematyczne instytucje i placówki dostępne dla mieszkańców,
- organizowanie dla dorosłych mieszkańców gminy prelekcji dotyczących problematyki i profilaktyki uzależnień.

/wykorzystywanie zebrań klasowych rodziców w szkołach i przedszkolu/

5. Organizowanie szkoleń dla członków gminnej komisji i innych grup zawodowych w zakresie nowoczesnych metod i strategii rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Organizowanie szkoleń specjalistycznych dla:
  - * nauczycieli – poznawanie nowoczesnych, sprawdzonych i koniecznych form pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym,
  - * pracowników socjalnych i funkcjonariuszy policji,
  - * służby zdrowia, szczególnie lekarzy rodzinnych - stosowanie testów diagnozujących występowanie u pacjenta problemu alkoholowego.
7. Pomoc w realizacji szkolnych programów profilaktycznych.
  - Ustalenie z dyrektorami szkół i dyrektorem przedszkola potrzeb i niezbędnych materiałów do realizacji zadań w ramach pedagogizacji rodziców w zakresie tematyki uzależnień, przemocy w rodzinie, agresji w szkole i skutków tych zjawisk.
8. Rozszerzenie współpracy z proboszczem parafii. W działaniach pomocowych i edukacyjnych wykorzystywanie motywacji religijnych. Wspólne

wpracowanie form trzeźwościowej działalności Kościoła.
Wyeksponowanie tematyki uzależnień, agresji i przemocy oraz ich skutków w poradnictwie rodzinnym.

III. POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM ZJAWISKAMI PRZEMOCY FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ

Zadania:

1. Ochrona przed przemocą w rodzinach z problemem alkoholowym.
  - systematyczna współpraca z miejscową policją w niesieniu pomocy ofiarom przemocy w rodzinach alkoholowych,
  - zwiększenie skuteczności procedury "Niebieska Karta",
  - wzmocnienie działań przedstawicieli policji i służb socjalnych na rzecz ochrony członków rodzin przed przemocą,
  - w przypadku kierowania wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia, jednocześnie przeprowadzenie rozeznania, czy w związku z nadużywaniem alkoholu nie został złamany któryś z artykułów kodeksu karnego, a w szczególności mówiący o odpowiedzialności karnej za fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny,
  - systematyczna współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu uzyskania pomocy materialnej w przypadkach prawnie uzasadnionych dla ofiar przemocy lub rodzin z problemem alkoholowym.

2. Świadczenie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy, poprzez:
  - organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej,
  - tworzenie grup wsparcia, grup samopomocowych i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy,
  - pomoc dzieciom krzywdzonym i zaniedbywanym w rodzinie,
  - szybkie reagowanie na każdy sygnał świadczący o zachodzącym zjawisku przemocy.

3. Dofinansowanie działań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w zakresie:

- organizacji programów edukacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy,

- organizacji szkoleń członków komisji, policji, nauczycieli, służb socjalnych, pracowników służby zdrowia zwiększające kompetencje w obszarach pomagania rodzinom, w których dochodzi do przemocy,
- szkolenie dotyczące współpracy służb i instytucji związanych z wdrażaniem procedur interwencji w przypadku przemocy.

IV. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ ORAZ DZIAŁANIA OPIEKUŃCZE W STOSUNKU DO DZIECI I MŁODZIEŻY DOTKNIĘTYCH NEGATYWNYMI SKUTKAMI UZALEŻNIEŃ, ZANIEDBAŃ ORAZ NIEUDOLNOŚCIĄ WYCHOWAWCZĄ RODZICÓW

Zadania:

1. Kontynuowanie systematycznej współpracy ze szkołami funkcjonującymi na terenie gminy. Pomoc w realizowaniu szkolnych programów profilaktycznych.
2. Organizowanie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych i edukacyjnych kształtujących postawy i umiejętności ważne dla zdrowego stylu życia.
  - dobór programów odpowiedni do grup wiekowych i wynikający z aktualnych potrzeb szkół i programów profilaktyki szkolnej.
  - wybór programów obejmujących populację uczniów, rodziców i nauczycieli.
3. Wspieranie organizacji i współuczestniczenie w imprezach sportowych, rozrywkowych i środowiskowych mających wyraźne znaczenie profilaktyczne. Współuczestniczenie w organizowaniu konkursów

plastycznych, literackich i innych dotyczących problematyki uzależnień i promujących zdrowy styl życia.

- Organizowanie wystaw prac dzieci.
  - Dofinansowanie zakupu nagród dla laureatów.
  - Organizowanie w klubie "Uśmiech" spotkań z autorami nagrodzonych prac.
4. Organizowanie zajęć i kampanii edukacyjnych dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, zapobieganiu przemocy w rodzinie i zjawiskom agresji w szkole i grupie rówieśniczej.

Planowane akcje edukacyjne:

"Alkohol kradnie wolność";

" Narkotykom – NIE";

" Chcę żyć bezpiecznie".

5. Kontynuowanie i skuteczniejsze upowszechnianie współpracy wychowawców klasowych i pedagoga szkolnego z terapeutą, psychologiem.
6. Działania opiekuńcze w stosunku do dzieci i młodzieży dotkniętych negatywnymi skutkami uzależnień rodziców, z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wychowawczo i znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji materialnej.
- Utrzymywanie, dofinansowanie i wspieranie Środowiskowego Ogniska Wychowawczego TPD w Ustroniu Morskim jako placówki skutecznie działającej na rzecz właściwego zagospodarowania wolnego czasu, zapewnienia pomocy i wsparcia oraz rozrywki wartościowej ze względu na psychiczne i społeczne potrzeby dzieci z rodzin zagrożonych wychowawczo.
  - Wspieranie i dofinansowanie świetlicy szkolnej w Szkole Podstawowej w Rusowie.
  - Organizowanie różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich i ferii zimowych /kolonie zdrowotne, terapeutyczne, zimowiska, półkolonie na terenie miejscowości/.

- W ramach współpracy z TPD - Oddział Koszalin i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej zabieganie o pomoc materialną dla dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej /dożywanie, ubrania, "wyprawki szkolne"
- Troska o dzieci niepełnosprawne. Pomoc w umieszczeniu dziecka w ośrodku sanatoryjnym, częściowe pokrywanie kosztów rehabilitacji.

7. Działania ukierunkowane na pełną rehabilitację i terapię współuzależnionych, poprzez:

- zwrócenie szczególnej uwagi na rodziny z problemem alkoholowym, rodziny patologiczne, zagrożone przemocą i rodziny zagrożone wychowawczo,
- motywowanie i mobilizowanie współuzależnionych do korzystania z zajęć edukacyjnych, pomocy terapeutycznej i prawnej,
- kontynuowanie akcji "Można żyć inaczej" - wyrabianie u osób współuzależnionych potrzeb korzystania z różnych form zagospodarowania wolnego czasu,
- organizowanie imprez okolicznościowych i spotkań dla osób i rodzin dotkniętych współuzależnieniem i przemocą.

Planowane imprezy:

- < 11 rocznica powstania klubu "Uśmiech",
- < 8 rocznica utworzenia grupy AA "Bursztyn",
- < Spotkania świąteczne - wigilia w Ognisku Wychowawczym TPD i świetlicę w Rusowie,
- < Wigilia w klubie "Uśmiech" dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- < Spotkania organizowane z okazji indywidualnych rocznic zachowania abstynencji członków AA.
- < Dzień Dziecka - impreza pod hasłem "Dajmy dzieciom radość".
- < Inne spotkania wynikające z aktualnie zaistniałych sytuacji.

8. Współpraca z innymi /zaprzyjaźnionymi/ klubami abstynenckimi.
Organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowisk abstynenckich.
9. Współpraca ze środkami masowego przekazu.
  - Kontynuacja współpracy z redakcją "Głosu Koszalińskiego" i redakcją miesięcznika "Zagrożenia i profilaktyka".
  - Podawanie do wiadomości ogółu działań w sferze profilaktyki, edukacji, interwencji i pomocy. Dzielenie się doświadczeniami, występującymi trudnościami i odnoszonymi sukcesami.

V. DZIAŁALNOŚĆ KLUBU PROMOCJI ZDROWEGO STYLU ŻYCIA "UŚMIECH"

Zadania:

1. Utrzymanie klubu w stałej gotowości funkcjonalnej, poprzez:
  - stałą troskę o wystrój, ład i porządek w pomieszczeniach klubu,
  - systematyczne doposażanie klubu w pomoce i sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć terapeutycznych i pełnienia funkcji zgodnie z przeznaczeniem placówki,
  - dostosowywanie godzin otwarcia klubu do aktualnego zapotrzebowania środowiska abstynenckiego i osób pierwszego kontaktu. Umożliwienie korzystania z działalności klubu osobom przebywającym w gminie na wypoczynku lub leczeniu sanatoryjnym.
2. Kontynuacja działalności Punktu Pomocy Psychologicznej.
3. Rozszerzenie informacji o działalności punktu konsultacyjnego. Opracowanie "ulotki" informacyjnej o zakresie działalności klubu. Wyłożenie ulotek w miejscach łatwo dostępnych dla mieszkańców.

4. Udostępnianie pomieszczeń klubu młodzieży szkolnej /sobota, niedziela/ w celu organizowania imprez okolicznościowych np. urodziny, imieniny.

VI. OGRANICZENIE DOSTĘPNOŚCI DO ALKOHOLU

Zadania:

1. Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi.
  - Przeprowadzanie przeglądu sieci miejsc i obiektów prowadzących sprzedaż alkoholu.
  - Przestrzeganie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.
  - Opracowanie planu kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Przeprowadzanie kontroli zgodnie z planem. Szybkie reagowanie na każdy sygnał świadczący o naruszeniu zasad sprzedaży alkoholu.
  - Dostarczanie podmiotom gospodarczym prowadzącym sprzedaż napojów alkoholowych kompletu przepisów dotyczących zasad związanych z obrotem alkoholem już w momencie wydawania zezwolenia.
  - Przeprowadzanie szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych a także sprzedawców dotyczących właściwej interpretacji przepisów i zasad sprzedaży napojów alkoholowych.
  - Reagowanie na formy reklamy napojów alkoholowych i właściwe zaopatrzenie punktów sprzedaży w materiały wizualne dotyczące zakazu sprzedaży.
2. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności do alkoholu.
  - Upowszechnianie zmian w obyczajowości i zwyczajach rodzinnych. Promowanie imprez bezalkoholowych, uroczystości rodzinnych bez alkoholu. Współpraca z miejscowym proboszczem w tym zakresie.
  - Uczestniczenie w ogólnopolskich i regionalnych akcjach edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.

- Tworzenie dzieciom i młodzieży szkolnej warunków do trzeźwego i zdrowego życia poprzez wspieranie zajęć sportowych, bezpiecznych form zabawy i właściwych form wypoczynku.
- Upowszechnianie "Polskiej Deklaracji w sprawie młodzieży i alkoholu oraz innych dokumentów wynikających z „Konwencji o prawach dziecka”

VII. ZADANIA GMINNEJ KOMISJI DO SPRAW PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW KOMISJI

Głównym realizatorem działań określonych w Gminnym Programie PiRPA na rok 2006 jest Gminna Komisja, w składzie:

- < Krystyna Dziedziech – lekarz;
- < Piotr Pawłowski – lekarz;
- < Danuta Kontakt – kierownik GOPS;
- < Dariusz Januszewski – kierownik Posterunku Policji;
- < Tadeusz Grzelak – funkcjonariusz policji;
- < Waligóra Jolanta – pracownik Urzędu Gminy.

Koordynatorem działań jest pełnomocnik d/s PiRPA Jolanta Waligóra powołana przez Wójta Gminy w dniu 3.01.2005r.

Gminna komisja d/s PiRPA współpracuje z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnikiem Wojewody Zachodniopomorskiego, Poradnią Uzależnień w Kołobrzegu, Ośrodkiem Lecznictwa Odwykowego w Stanominie, Fundacją FENIX w Kołobrzegu i Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Koszalin.

Realizacja zadań programowych przebiega w ścisłej współpracy z:

- < Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- < Zespołem Szkół w Ustroniu Morskim,

- < Szkołą Podstawową w Rusowie,
- < Policją w Ustroniu Morskim,
- < Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Ustroniu Morskim,
- < Gminnym Ośrodkiem Kultury w Ustroniu Morskim,
- < Środowiskowym Ogniskiem Wychowawczym TPD w Ustroniu Morskim,
- < Proboszczem Parafii,

- < Zgromadzeniem Sióstr Zakonnych,
- < Zawodowym Kuratorem Sądu Rodzinnego w Kołobrzegu,
- < Lekarzem biegłym

Zadania Gminnej komisji d/s PiRPA:

1. Podejmowanie działań zmierzających do poddawania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z procedurą określoną w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Realizacja zadań Gminnego Programu PiRPA.
3. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
5. Opiniowanie decyzji o cofaniu zezwoleń w przypadku naruszenia zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym lub zakłócenia porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu lub najbliższej okolicy.
7. Przygotowanie wspólnie z pełnomocnikiem i przekładanie Radzie Gminy następujących dokumentów:
  - < projektu gminnego programu,
  - < projektu preliminarza na jego wykonanie,
  - < sprawozdania z jego wykonania.

8. Opracowanie planu pracy komisji, jako wewnętrznego dokumentu, określającego zadania, cele, terminy i osoby odpowiedzialne za poszczególne obszary działalności.
9. Dokonywanie ewaluacji działań i sporządzanie lokalnej „mapy” występujących problemów alkoholowych, ze wskazaniem tych, które wymagają rozwiązania w pierwszej kolejności.

Zasady wynagradzania członków Gminnej komisji d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkom Gminnej Komisji d/s PiRPA za udział w posiedzeniach komisji lub podkomisji, przeprowadzaniu kontroli punktów sprzedaży alkoholu przysługuje dieta w wysokości 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę /obowiązujące w danym roku/. Dieta przysługuje za każdy udział w posiedzeniu komisji, podkomisji lub udział w przeprowadzaniu kontroli.
2. Członkom zespołu d/s przeprowadzania kontroli punktów sprzedaży alkoholu należy się dieta w wysokości takiej, jak za pracę w posiedzeniach komisji, bez względu na ilość kontrolowanych punktów.